

Muistamisen kulttuurit 1800-luvulla – 1800-luvun tutkimuksen verkoston 14. vuosikonferenssi

SKS, Hallituskatu 1, Helsinki
18.1.–19.1.2024

Ohjelma

Torstai 18.1.2024

Klo 9.15 Avaus: Ilona Pikkanen, SKS (Juhlasali, 2. krs)

Klo 9.20–10.20 Keynote: **Saijaleena Rantanen**, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia: *Muisti soi – Pohjois-Amerikkaan muuttaneiden suomalaissiirtolaisten laulut pitkällä 1800-luvulla*
Pj. Ilona Pikkanen (Juhlasali, 2. krs)

Klo 10.20–12.00 Sessiot I-III

<p>I: Vääriä rahoja ja todistuksia. Turun hovioikeudessa käsitellyt väärennysrikokset 1828–1850 Pj. Kirsi Vainio-Korhonen (Juhlasali, 2. krs)</p>	<p>II: Ympäristö ja muistaminen Pj. Elsi Hyttinen (Kordelin, 2. krs)</p>	<p>III: Muistamisen kulttuuri – teoriaa ja käsitteitä Pj. Ilona Pikkanen (Kulmahuone, 2 krs)</p>
<p>Mikael Korhonen: Väärennysrikoksista kertova oikeushistoriallinen lähdemateriaali 1800-luvun alun Suomessa Josefine Sjöberg: Bevis skrivna på landsvägar och åkrar – mötesplatser för skapandet av förfalskningar vid början av 1800-talet Mari Välimäki: Suutari, sotilas, väärentäjä – liikkumiseen liittyvät väärennökset 1800-luvun alun Suomessa</p>	<p>Samira Saramo: Metsä kanadansuomalaisten asuttamismuistissa Lotta Leiwo: Luonto kummittelee, moni huoaten muisteli synnyinmaata: Ilmasto ja sää Yhdysvaltain suomalaisten naisten ja lasten paikkakuntakirjeissä Seija Astrid Niemi: A. E. Nordenskiöldin kokoelma Suomen Kansalliskirjastossa</p>	<p>Heikki Kokko & Minna Harjula: Muistaminen kokemusten järjestämisenä ja legitimaationa: teoreettis-metodologinen näkökulma Henrik Forsberg: Mitä on ”muistohistoria”? Tapaus Suomen nälkävuodet 1860-luvulla Tuukka Karlsson: Muistamisen diskurssit ja kansanrunous SKS:n Keskustelumuksissa 1849–1908</p>

Klo 12.00–13.00 Lounas (omakustanteinen)

Klo 13.00–14.00 Keynote: **Jyrki Siukonen**, Taideyliopiston tutkimusinstituutti: *Asento ja lepo. 1800-luvun muistomerkkien käyttötarkoituksesta ja tarkoituksettomuudesta*
Pj. Hanna-Leena Paloposki (Juhlasali, 2 krs)

Klo 14.00–14.30 Kahvitauko

Klo 14.30–16.00 Sessiot IV-VI

<p>IV: Minnets makt – Olika perspektiv på Zacharias Topelius Pj. Erika Boije (Kordelin)</p>	<p>V: Monimuotoiset muistin merkit Pj. Sakari Katajamäki (Kulmahuone)</p>	<p>VI: Loitsut, parantajat ja tietäjät kulttuurisessa muistissa Pj. Merja Pyykkönen (Juhlasali)</p>
<p>Erika Boije: Nationens fiender och förebilder – religion i Fältskärens berättelser Carola Herberts: Sångens minne – dikten som förmedlare av ideal Stig-Björn Nyberg: Minnet av Topelius: sagofarbror eller...?</p>	<p>Julia Salminen: Viktoriaaniset naiset ja arktisuuden muistaminen Elise Garritzen: Autenttisen historian säilöjät, muokkaajat ja muistajat: naiset lähdejulkaisujen toimittajina 1800-luvun jälkipuolen Britanniassa Leena Eilittä: Kuvat ja mielen sisäinen maailma romantiikan kirjallisuudessa</p>	<p>Aleksi Moine: Muistamisen kerrostumat ja loitsijan esiintyvän ruumiin jäljet arkistoiduissa loitsuteksteissä Karolina Kouvola: Parantajatarinat kollektiivisena muistina Kalle Kananoja: Parantajien ja tietäjien pienoiselämäkerrat sanomalehdistössä</p>

16.00–18.10 Sessiot VII-IX

<p>VII: Näkemyksiä menneisyydestä Pj. Hanna-Leena Paloposki (Kulmahuone)</p>	<p>VIII: 1800-luvun taiteen kieli Pj. Liisa Lindgren (Kordelin)</p>	<p>IX: Aukkoiset lähteet Pj. Reetta Hänninen (Juhlasali)</p>
<p>Liisa Kunnas: Muistamisen ja muiston käsitteet menneisyyteen ja esihistoriaan liittyvässä kielenkäytössä Mari Tossavainen: Muistomerkkien kieli – muistomerkkeihin liittyvä sanasto 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa Leena Valkeapää: Objektiivisuus, materiaalisuus ja 1800-luvun lopun muinaismuistoja dokumentoivat kuvat Päivi Järviö: Museosta eläväksi käytännöksi. Vanhan musiikin uusi tuleminen 1800- ja 1900-lukujen vaihteen Suomessa</p>	<p>Laura Nissinen: Pääkallo ryhmäkuvassa Hanna Karhu: Kulttuurisen muistin reunamilla. 1800- ja 1900-luvun vaihteen unohtuneet runoilijat ja rekilauluperinne Arja Kastinen: Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistotallenteiden merkitys ja vaikutukset 1800-luvun karjalaisen kanteleimprovisaation moderneihin ilmentymiin 2000-luvulla</p>	<p>Johanna Annola: 1800-luvun naisvangit, muistaminen ja Lappeenrannan kehruhuoneen arkisto Kaisa Kyläkoski: Muistetut ja unohtetut porttöörinkantajat 1800-luvulta Noora Viljamaa: Köyhyysmuistojen juurilla – Lasten ja nuorten hiljaiset köyhyyskokemukset 1800-luvun puolivälin Turussa Asta Sutinen: Muistovärssyjä ja menneisyyteen kadonneita kirjeitä – huvipostiin liittyvät muistamisen ja unohtamisen käytännöt</p>

Klo 18.15 Iltavastaanotto: [Taivaan ilmiöt 1800-luvun ihmisten kirjeissä](#)

(Mirka Malmi, Elina Saloranta, Hanna-Reetta Schreck & Jaakko Simola)
(Juhlasali)

Perjantai 19.1.2024

Klo 9.00–10.00 Keynote: **Leila Koivunen**, Turun yliopisto: *Museo, valikoiva muisti ja unohdus: Suomen kansallismuseon ”exotikan” jäljillä*

Pj. Elsi Hyttinen (Juhlasali, 2 krs)

Klo 10.00–11.30 Sessiot X-XII

X: Muistaminen ja unohtaminen kirjallisuushistoriassa Pj. Kati Launis (Kulmahuone, 2. krs)	XI: Historiapoliitikkaa ja historian käyttöä Pj. Outi Hupaniittu (Kordelin, 2. krs)	XII: Sitkeät tarinat Pj. Anna Kuismin (Juhlasali, 2. krs)
Anna Biström: Glimtar av synlighet, synliggörande diskurser och alternativa arenor. Några observationer i spåret av de osynliga författarnas 1800-talshistoria Saija Isomaa: Koukeroisia juonia ja ihmeellisiä sattumuksia: Melodraama unohdettuna lajina 1800-luvun kotimaisessa kirjallisuudessa Veli-Matti Pynttari: Digitaalinen näkökulma 1800-luvulla julkaistuun kaunokirjallisuuteen Suomessa	Heli Rantala: 1800-luvun akateemisen historian muistamisesta ja unohtamisesta Erik Engberg & Bo Forsström: Udda artefakt mitt i stadspark – det unika krigsbytet från halkokariträffningen 1854 som bas för minneskultur och musealt kulturarv Jens Grandell: Vuosi 1863 vai Anders Chydenius? Muistikulttuuri poliittisen kannan ilmentäjänä	Petra Lehtoruusu: Kaarina Maununtytären muisto: historiamaalaukset, melodraama ja <i>tableau vivant</i> Merja Pyykkönen: Viaton, vainottu, vaarallinen? Puukkojunkkariuden sukupuolittunut muistaminen ja historiantutkimus ennen ja nyt Kirsti Salmi-Niklander: Kadonneet isät, katkerat äidit ja näkymättömät lapset – Pohjois-Amerikan siirtolaisuuden synkkiä ja lohdullisia kertomuksia fiktiivisessä ja perhehistorioissa

Klo 11.30–12.30 Lounas (omakustanteinen)

Klo 12.30–14.00 Sessiot XIII-XV

XIII: Digitaaliset 1800-luvun tutkimusaineistot Pj. Kirsi Keravuori (Juhlasali)	XIV: John Julin ja suomalaisen muistikulttuurin uudet näkökulmat Pj. Topi Artukka (Kulmahuone)	XV: Kirjeet, päiväkirjat & kertomukset Pj. Katri Kivilaakso (Kordelin)
Maria Niku: Eliel Aspelin-Haapkyllän päiväkirjat Iloa Pikkanen: 1800-luvun kirjekokoelmien metatiedot tutkimusresurssina ja kulttuuriperintönä Risto Valjus: Suomen papisto 1800-1920 -verkkajulkaisu	Kristiina Kalleinen: John Julin valtioamun edustajana Matias Kaihovirta: Engelsk fabrikspaternalism i Fiskars? John Julins lösning på arbetarfrågan under 1800-talets första hälft Patrik Hettula: John Julins opublicerade reseberättelse från 1815–1816	Marjo Kaartinen & Miira Vuoksenranta: Ystävän kaipuu, muistamisen keinot Anna Kuismin: ”Tästä päivästä on minun paljo muistaminen”. Muistot ja muistelemisen Aleksander Wallinin päiväkirjassa kertomuksena

Klo 14.00–14.30 Kahvitauko

Klo 14.30–16.30 Sessiot XVI-XVII

<p>XVI: Paikat ja muistot Pj. Eija Stark (Kulmahuone)</p>	<p>XVII: Kotimuseo muistamisen paikkana Pj. Maarit Leskelä-Kärki (Kordelin)</p>	<p>XVIII: Muistamisen sukupuolittuneet rakenteet Pj. Marja-Terttu Kivirinta (Juhlasali)</p>
<p>Ann-Catrin Östman: ”Undan livegenskap” – minneskulturer och estnisk flykt till Finland under förmodern tid Laura Kokko: ”Ei ammenna kylän kaivosta, vaan omasta, omituisesta lähteestään.” Kirjailija Volter Kilven nuoruudentuotantoon 1900-luvun alussa liitetystä käsitteistä ja niiden periytyvyydestä Asko Nivala, Juhana Saarelainen & Jasmine Westerlund: Varhaisten historiallisten romaanien kertoma Suomi Hanna Virranpää: Paikannimien käyttö ja paikkoihin viittaaminen vanhoissa siirtolaiskirjeissä: esimerkkinä Iisakki Kankaan ja Juho Korvolan amerikankirjeet</p>	<p>Karoliina Sjö: Nils Oskar Janssonin ja Adèle Wemanin elämäkerronnalliset aineistot muistin muokkaajina Katja Weiland-Särmälä: Kotimuseo, esineet, eletyt elämät ja nykyisyys Otto Latva: Yksilön suhde ympäristöön ja toisin päin Erika Adamsson: Maalaukset menneen ja nykyhetken vuorovaikutuksessa</p>	<p>Reetta Eiranen: Kansallisen historian sukupuolittunut muistaminen ja elämäkertaprojekti: Jeanette Snellman suurmieshahmon varjossa Liisa Lindgren: ”Kuvanveistäjättärien” jälki Suomen 1800-luvun taiteen historiassa Nuppu Koivisto-Kaasik: Patriarkaatti luokkahuoneessa: pianonsoiton sukupuolittunut kulttuurihistoria 1800-luvun jälkipuoliskolla Reetta Hänninen: Tekla Hultin menneisyyttä hallitsemassa</p>